

Posle Seselja moguće nove optužnice

Author: [IWPR Balkans](#)

Najavljeni odlazak u Hag ultranacionalistickog lidera Srpske radikalne stranke, SRS, mogao bi oznaciti pocetak nove serije optuznica protiv zvanicnika Milosevicevog rezima.

Jedan od najpoznatijih srpskih nacionalista koji je optuzen za ratne zlocine, najavio je da bi njegova optuznica i dobrovoljan odlazak mogli biti uvod u citav niz novih optuznica protiv istaknutih bivskih saveznika Slobodana Milosevica.

Vojislav Seselj iznenadio je srpsku javnost svojom upucenoscu u tajne Haskog tribunala tvrdeci da je znao da je optuznica protiv njega podignuta tri nedelje pre nego sto je objavljena 14. februara.

Ovaj lider ultranacionalisticke Srpske radikalne stranke, SRS, rekao je novinskoj agenciji SRNA 17. februara da je od istog diplomatskog izvora, koji mu je saopstio vesti o njegovoj optuznici, saznao da je u Hagu takodje podignuta optuznica protiv Jovice Stanisica, bivseg sefa Miloseviceve tajne policije u periodu od 1991. do 1998. godine.

Seselj je jos najavio da ce haske optuznice biti podignute i protiv aktuelnog sefa srpske policije Sretena Lukica, kao i komandanta zandarmerije, jedne od elitnih policijskih jedinica, Gorana Radosavljevica Gurija.

Takodje, rekao je Seselj, optuzena ce biti i oba ratna komandanta Jedinice za specijalne operacije, JSO, koja je u Milosevicevo vreme delovala kao udarna pesnica tajne policije. Radi se o Franku Simatovicu Frenkiju i Miloradu Lukovicu Legiji, koji su sukcesivno rukovodili jedinicom u periodu od 1991. do 2001. godine.

Svi oni ce, tvrdi Seselj, pored trojice oficira cije izrucenje Hag odavno trazi - Ratka Mladica, Veselina Slijivancanina i Miroslava Radica - do kraja maja biti ili ubijeni ili uhapseni i sprovedeni u Hag.

"Meni je bitno da upozorim Mladica, Slijivancanina i sve druge cija je glava u pitanju, bez obzira na nasa neslaganja", rekao je Seselj za novinsku agenciju SRNA.

Optuznica, koju je 15. januara potpisala Karla del Ponte protiv Vojislava Seselja, bliskog saradnika Slobodana Milosevica u ratovima u Bosni i Hrvatskoj od 1991. do 1994. godine, i na Kosovu od 1998. do 2000. godine, razlikuje se od vecine drugih koje su podignute protiv srpskih politickih lidera.

"Srpski Le Pen", kako su mediji nazvali Seselja, odgovarace za individualnu, a ne komandnu, odgovornost po optuznici koja ga tereti u 14 tacaka za zlocine protiv covecnosti i krsenja zakona i obicaja ratovanja u periodu izmedju avgusta 1991. i septembra 1993. u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Vojvodini.

Seselj se tereti da je ucestvovao u "zajednickom zlocinackom poduhvatu", ciji je cilj bio nasilno i trajno uklanjanje nesrpskog stanovnistva sa trecine teritorije Hrvatske, iz veceg dela BiH i iz delova Vojvodine.

U tom poduhvatu, on je, prema optuznici, ucestvovao formirajuci dobrovoljacke paravojne formacije, zatim planirajuci i pripremajuci zauzimanja sela u istocnoj i zapadnoj Slavoniji, u Hrvatskoj, te u severnoj i istocnoj Bosni.

Istovremeno, tvrdi se, učestvovao je u prisilnoj deportaciji nesrpskih stanovnika tih sela ili njihovom zatvaranju u zarobljeničke logore, gde su bili mučeni, ubijeni ili izloženi neljudskim uslovima života.

Potpuna novost u odnosu na sve ostale optužnice, jeste činjenica da se Seselj tereti za njegov doprinos tom zločinackom poduhvatu putem "zapaljive" i "ekstremno nacionalističke retorike", te "ratne propagande".

Seselj je, međutim, odbacio sve navode optužnice tvrdeći da je ona lažna. "Optužnica je zasnovana na lažima", rekao je Seselj, kako prenosi "Blic" od 18. februara, i dodao da će se iz Haskog suda vratiti kući kao "pobednik".

Zešeci da ukaze na svoju samouverenost u vezi sa ishodom sudjenja, Seselj je rezervisao avionsku kartu za Amsterdam još pre nego što je protiv njega podignuta optužnica, u nameri da se dobrovoljno preda Hagu.

Činjenicu da će u Hag otići pre ostalih funkcionera čija imena je naveo, Seselj je objasnio time što vlasti u Beogradu, kako je rekao, "strepe od moje uloge kada u narednim mesecima dodje do krvavih obracuna i hapšenja" prilikom izručenja novih i starih haskih optuženika.

Iako su se Seseljeva politička predviđanja ponekad kretala u ravni jeftinog senzacionalizma, čak mu je i većina njegovih protivnika odavala priznanje da je jedan od najbolje informisanih ljudi u Srbiji zbog čega analitičari veoma ozbiljno uzimaju njegova predviđanja o podizanju novih optužnica i izručenjima.

Mnogi pravni stručnjaci tvrde da je optužnica protiv njega isuviše "nebitna" da bi protiv njega bio vođen izdvojen proces, te da će verovatno biti povezan sa nekoliko novih optužnica. "Mislim da na tom sudjenju Seselj neće biti sam na optuženičkoj klupi", rekao je "Nedeljnom telegrafu" od 19. februara beogradski advokat Toma Fila, koji je kao branilac zastupao optužene u ranijim slučajevima pred Haskim tribunalom.

Indikativno je da su Stanisić, Simatović, Luković i Radosavljević u dosadašnjim svedocenjima u Hagu izdvojeni kao organizatori ili vođe srpskih paravojnih formacija. Kao takvi oni se posebno spominju i u proslonedeljnom svedocenju generala Aleksandra Vasiljevića, nekadašnjeg šefa vojne obavestajne službe Jugoslovenske narodne armije, JNA, od 1990. do 1992. godine.

Dokaz o umesnosti Milosevića i njegove tajne službe u ratove u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini pojavio se u sredu na sudjenju bivšem jugoslovenskom predsedniku 19. februara, kada su prikazani snimci na kojima se vidi Milosević, zatim Stanisić, Simatović i Luković kako otvoreno raspravljaju o borbenim akcijama u Hrvatskoj i Bosni.

Svi pojedinci, koje je Seselj imenovao kao buduće optuženike, pomenuti su novembra 2001. godine u proširenoj optužnici protiv Milosevića.

Zatim, kako prenosi agencija SENSE, glavni tužilac Haskog tribunala Karla del Ponte je, uoči svoje balkanske turneje, koja je 17. februara započela posetom Beogradu, na sastanku sa diplomatama akreditovanim u Hagu saopstila da vodi nove istrage. Ona je otkrila da je reč o 35 do 40 osumnjiceniha koji su tokom ratova bili na položajima političkih, vojnih ili policijskih lidera, ali nije navela njihova imena.

Pozivajući se na svoje izvore, SENSE tvrdi da "nije tajna da se dobar deo 'liderskih istraga' odnosi na ličnosti koje su u optužnicama protiv Milosevića navedene kao učesnici u zajedničkim zločinackim poduhvatima", kao i da je jedan od njih Seselj.

Nakon susreta sa srpskim premijerom Zoranom Djindjicem u Beogradu, Karla del Ponte je na konferenciji za štampu izjavila da je razočarana saradnjom sa srpskom vladom po pitanju ratnih zlocina.

Veruje se da je njeno "razočaranje", između ostalog, navelo Vladu Srbije da najavi izmenu zakona o odnosima sa Haskim tribunalom.

Prema zakonu usvojenom u saveznom parlamentu u aprilu prošle godine, predviđa se izručenje samo onih građana tadašnje Jugoslavije protiv kojih je optužnica podignuta do trenutka usvajanja zakona.

To je značilo da Beograd zakonski nije obavezan da izruči bilo koga protiv koga bi optužnica bila podignuta u međuvremenu, čime je Hag bio vrlo nezadovoljan.

Zato se može zaključiti da se promenom zakona Beograd obavezuje da će izručiti i one građane protiv kojih bi optužnica bila podignuta u bliskoj budućnosti.

Informacije koje se nezvanično mogu čuti u Vladi Srbije na pitanje da li je Beograd spreman na ta izručenja, vrlo su kontradiktorne. One se kreću od toga da nova izručenja ne dolaze u obzir, do toga da je Beograd tražio još vremena od Vasingtona, koji je svoju pomoć i ove godine uslovio hapšenjem optuženih za ratne zločine.

Da bi do neke akcije ipak moglo doći, svedoci i činjenica da je iz Vasingtona saopšteno kako se rok za izručenja i izjasnjavanje američkog predsednika Džordža Busa o nastavku finansijske pomoći Beogradu pomera sa 31. marta na 15. jun ove godine.

Toliko je vremena ostalo da se vidi hoće li vlast u Beogradu, koja se suočava sa velikim finansijskim problemima koji su dovele do zastoja reformi, uspeti da izađe na kraj sa svojim međunarodnim obavezama.

Zeljko Cvijanović je urednik beogradskog nedeljnika "Blic News".

Location: Bosnia and Herzegovina

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/posle-seselja-moguće-nove-optužnice>